

KUNSZENTMÁRTON és VIDÉKE

HELYI ÉS A TISZAZAG ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETIKÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egy évre . . . . . 4 forint. Félévre . . . . . 2 forint. Negyed évre . . . . . 1 forint.	Szerkesztőség: főtit. Néményi-testvérek házában. Kiadóhivatal: főtit. Szalárdi László házában.	HÍRDETÉSEKRE NEVEZ: a lap egy oldal 18 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr.— Hélygedij külön 30 kr.	NYILTÉRBEŒ minden egyes sor költsége 30 kr. Kéziratok vissza nem adandak.
--	--	--	--

Megjelen minden vasárnap.	Feloldó szerkesztő: BALGA LAJOS.	Egyes szám ára 8 krajczár.
---------------------------	-------------------------------------	----------------------------

Egy veszedelmes seb.

A nemzet testén egy veszedelmes seb rágódik, melyet, ha idején ki nem vágunk, halállal fízethek meg — E seb, e veszedelmes seb a fényűzés.

A fényűzésnek nemzetgazdasági szempontból számos pártfogója van, kik ebbeli nézeteiket rendszeren a következőkkel indokolják: a fényűzés következtében a gazdagok jövedelme megcsökken a szegények közt, kik ekként munkát nyernek, míg ellenben a gazdagok jövedelmüket székreényben zárnák, ez a szegényekre, valamint egyáltalában az iparra néve elveszne; minden tőke kamatjának végecélja ugysis fogyasztás, mert ha e kamat mindig a tőkének csatoltatnék, ez végre elérteketlenülé, értéke annyival szállna alább, mennyivel a tőkék összege a forgalmi szükségletet és a fogyasztási képességet felülmúlja, a munka értéke pedig ugyanannyival emelkednék felebb; a fényűzés az ipar leghatalmasabb tényezője, a nemzetközi, valamint a belforgalomban emeltyűje, szóval egyedül a fényűzés következtében lesznek az egyesek által birt nagy földterületek termelvényei megszerzethetők, a földbirtok felett nemcsak kézi, vagy szellemi munka felett rendelkezők számdra, mert világos, hogy ha az, ki 10000 holdat bír, ugy élne, mint az, aki csak 10 holdat bír, kénytelen lenne termelvényeit vagy megdohosodásig tartogatni, vagy elajándékozni, már pedig inkább semhogy ezt tenné, fényűzési cikkeket fogad el cserébe, ezt nem lehet ross néven venni.

Ánélkül, hogy az érvek legnagyobb részének elméleti helyességét tagadnók, nem hiszszük, hogy azok gyakorlatban, a viszonyok mértani állása mellett, mindig, alkalmazhatók lennének; a számos bukás még külföldön kereskedelmi, Magyarországon pedig a földbirtokossági körökben előfordul, azt látszik bizonyítani, hogy a forgalmi és ingó tőkének túlszaporodásától nincs mit tartani, és hogy az illetők nem csupán jövedelmüket, hanem annál többet is költenek, és hogy ennél fogva nem az ingó tőke érdekében csökkenése, s a munka árának emelkedése, hanem ellenkezéleg annak rendkívüli felcsökkenése és a munka, valamint a földbirtok értékenek szökkenése áll elő.

Azon érv, hogy a fényűzés által előzik a gazdagok jövedelme a szegények között, távolról sem megátmadhatlan; kétségkívül minden jövedelemek előbb-több el kell fogyasztatnia, csak az a kérdés, hogy mi módon; ha a gazdagok pénzüket nem oly tárgyra költik, mely

egy napi használat után semmivé lesz, és a reá fordított munkát is ugyszólván megsemmesíti, ebből még nem következik, hogy pénzüket székreényben tartják, vagy gabndjukat, a pénz mindenestre forgalomba jut, ha nem hiába való, hát hasznos dolgokra költetik, melyek amellet gyártójukat épen ugy táplálják, mint az előbbieket, hasznosságuk által annak sorsára még a fogyasztók kezéből is kedvező visszahatást gyakorolnak; a jövedelemnek mindenestre el kell fogyasztania, de a fogyasztás módja igen különböző; tökéletesen tulajdonképp sohasem lehet valamely tárgyat elfogyasztani, s emnélfogva annak értékét sem, melyből valami, ha még oly kevés, mindig megmarad, s ezért tulajdonképp, minden fogyasztás reprodukciójára, vagy reprodukcióra alkalmasítónak mondható; csakogy épen az elfogyasztatot és a reprodukálttárgyértékének arányában van a nagy különbség; a szesz vagy olajgyáros gabonát, vagy repcét fogyaszt, de a fogyasztás következtében az anyag értéke növekszik; mennyivel más az arány a százakat érv csipke és az ennek rongyából készült nehányi papir értéke között! Mily különbség azon földbirtokos fogyasztása között, ki jövedelmét földének javítására, gazdaságának tökéletesítésére, gazdasági gépek vásárlására költi, és azé között, ki jövedelmét túizájékban puffogtatja el.

A fényűzés nem csupán hazánkban követel áldozatokat; a külföldön is sürűbben hullanak azok; egyik legkülönösebb, igen gyakran előforduló jelenség, mely sok gondolkodásra adhat okot, a következő: A gyárakban dolgozó munkások bére oly csekély, hogy alig kevesek abból megélni, éheznek és fáznak; ugyanazon gyárban készült cikkeket a közönség méregdrágán, oly áron, mely a nyers anyag értékéhez semmi arányban sem áll, kénytelen megfízetni és — a gyáros mégis megbukik; mikép lehessen e bajon segíteni? a három közül, munkás, munkaadó és fogyasztó, melyeknek részéből kell elvenni, hogy a másik kettőnek baján segítve legyen? A fogyasztónak pénzéért adassék kevesebb cikk, a cikk ára s ezzel a gyáros nyeresége szállíttassék alább, vagy a kevés munkabér nyomaszték le? a három feltét közül egyik sem létesíthető, miután világos, hogy azon, kinek ugysis vesztése van, a másik kettő nem nyerhet. Azt kellessék tehát előbb következtetni, hogy a mostani ipar és forgalom egész rendszeré tulcsigított erőfeszítéskén alapszik. Véleményünk szerint, ha a közönség azt, mit eddig szükség-

telen dolgokra fordított, valóban hasznosakra fogja szánni, az állapotokon, — e veszedelmes seben, segítve lesz, s a munkások egyébbel is fognak foglalkozni.

Magyarország pénzüntézetieih, szövetkezéseih és részvényintársaságaihoz.

A f. 1888. jan. 1-től kiutalta s folyósítás alá vette az Emke a következő összegeket:

Egyházaknak.

Egyházaknak személyijárandóságra, tíz évre megszavazott segély első részlete gyantán.	
Alsó-Porubák (Fogarasm.) kath. lelk.	100
Abotfalva (K-Küküllőm.) kath. tan.	100
Békás (Csikm.) kath. lelk.	200
Boldogfalva (K-Küküllőm.) ref. tan.	150
Brassó (Brassósm.) luth. lelk.	200
Buzás-Bocsárd (Alsó-Fehérm.) ref. tan.	50
Csertés-Hondol (Hunyadm.) kath. tan.	200
Csomafája (Kolozsm.) ref. tan.	120
Dobra (Hunyadm.) ka h. lelk.	50
Hári (Alsó-Fehérm.) ref. tan.	100
Iosva (Szilágym.) ref. tan.	100
Kajántó (Kolozsm.) ref. tan.	50
Kis- és Nagy-Bun (K-Küküllőm.) ref. tan.	50
Komjatszég (Torda-Aranyosm.) unit. tan.	50
Kövesd (Szilágym.) ref. tan.	50
Küküllővár (K-Küküllőm.) ref. lelk.	100
Lőrinczere (Alsó-Fehérm.) ref. isk. helyiség bérlésére (5 évre)	25
Maros-Gezse (Alsó-Fehérm.) ref. tan.	50
Maros-Sz-Király (Alsó-Fehérm.) ref. tan.	100
Medgyes (N-Küküllőm.) ref. lelk.	50
Mező-Örményes (Kolozsm.) ref. lelk.	300
N-Szeben (Szebenm.) ref. lelk.	50
N-Szeben (Szebenm.) kath. lelk.	50
Naszód (Beszterce-Naszódm.) kath. lelk.	300
Néma (Szolnok-Dobokm.) ref. tan.	50
Oláh-Ujjalu (Fogarasm.) ref. lelk.	50
Órlánd (Szebenm.) kath. lelk.	50
Pálház-Cseh (Szolnok-Dobokm.) ref. lelk.	100
Récsé (Szilágym.) ref. tan.	500
Ségesvár (N-Küküllőm.)	100
Szász-Sebes (Szebenm.) kath. tan.	100
Szász-Ujfalu (Alsó-Fehérm.) ref. tan.	50
Szind (Torda-Aranyosm.) unit. tan.	100
Tótpántfalva (Torda-Aranyosm.) kath. lelk.	100
Tölgyes (Csikm.) kath. tan.	300
Uzdí-Szt-Peter (Kolozsm.) ref. lelk.	100
Összesen	3645 frt.

II.

Egyházaknak dologi kiadásokra és egy évi segélyként.

Alsó-Tüdök (Szolnok-Dobokm.) ref. isk.	frt.
Csomafája (Kolozsm.) ref. isk.	300

